



KERTOMUS VUODESTA 2022: TIIVISTELMÄ

Liiton 29. toimintavuosi oli vilkas. Liitto jatkoi työtään kotimaisten tiedekustantajien ja -julkaisijoiden toimintaolojen parantamiseksi. Erityisesti työllistivät lausunnot ja tekijänoikeuslain uudistus, jossa liitto toimi yhteistyössä muiden tieteen kustantaja- ja tekijäjärjestöjen kanssa.

Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Mikael Laakso Informaatiotutkimuksen yhdistyksestä. Yhdeksänjäseninen hallitus kokoontui 12 kertaa, minkä lisäksi työskenneltiin valiokunnissa. Henkilökuntaan kuuluivat pääsihteeri ja projektisihteeri. Toimisto muutti, ja hallinnon, viestinnän ja palvelujen kehittämistä jatkettiin. Somenäkyvyys vahvistui.

Liitolla oli 146 jäsentä vuoden päättyessä. Määrä kasvoi 7:llä vuodesta 2021. Jäsenmaksu oli 60 €. Liitto oli Kopioston jäsenjärjestö ja rahoitti toimintansa suurimmaksi osaksi tieteellisten julkaisujen käyttökorvauksilla.

Hanke- ja kohdeapurahoja sekä avustuksia ja käänöstukia jäsenille myönnettiin yhteensä 465 000 €. Lisäksi jaettiin 4 palkintoa, yhteensä 61 000 €. Palkinnoista yksi oli uusi. Lisäksi tuettiin jäsenistön näkyvyyttä kotimaisilla kirjamessuilla.

Tutkimus tiedelehtien rahoitusmekanismeista valmistui. Liitto toteutti kaksi jäsenkyselyä, joista toinen tehtiin yhteistyössä saavutettavuuskirjasto Celian kanssa. Vuoden lopussa käynnistettiin selvitys preprinttien kehityksestä ja tilanteesta Suomessa.

Koulutustoiminta oli aktiivista läpi vuoden. Tiedejulkaisemisen perusteet -kurssi täyttyi jälleen. Tiedejulkaisemisen päivät järjestettiin kaksipäiväisenä Joensuussa. Kansainvälinen vuorovaikutus aktivoitui koronan jäljiltä: Liitto sai puhujavieraan Yhdysvalloista, ja matkoja järjestettiin Chicagoon, Göteborgiin ja Tromssaan. Lisäksi tarjolla oli etäpaikkoja useisiin kansainvälisiin konferensseihin.

Liiton taloudellinen tilanne oli poikkeuksellisen hyvä. Tekijänoikeuskorvauksia saatiin ennätyselliset 1,41 M€. Tilikauden alijäämä oli -7946,23 € (vuonna 2021 ylijäämä 9050,38 €). Hallitus jatkoi maltillista sijoitustoimintaansa käyttämättä jääneiden varojen arvon säilyttämiseksi.



KERTOMUS VUODESTA 2022

Vuosi 2022 oli Suomen tiedekustantajien liiton 29. toimintavuosi. Liitto toteutti tehtävänsä tieteellistä julkaisutoimintaa harjoittavien yhteisöjen edunvalvonta- ja yhteistyöjärjestönä. Se valvoi jäsentensä etuja ja oikeuksia, vahvisti kotimaisten tieteellisten julkaisujen asemaa sekä edisti alan toimijoiden välistä yhteistyötä ja kansainvälistä vuorovaikutusta. Tärkeitä toiminnan muotoja olivat apurahat ja avustukset, palkinnot, koulutukset ja lausunnot. Liitto vahvisti ja loi suhteita muihin suomalaisen tieteen ja kustannusalan toimijoihin.

Tärkeysjärjestyksessä ensimmäisenä jatkoi kotimaisten tiedekustantajien toimintaedellytysten turvaaminen. Tekijänoikeuslain uudistaminen ja lausunto- ja kommentointityö työllistivät. Liitto korosti oikeudenhaltijoiden perusoikeuksien kunnioittamisen tärkeyttä, avoimen julkaisemisen kotimaisen rahoitusmallin kestävästä ratkaisemista, kustantajien näkökulman huomioon ottamista avoimen tieteen linjauksissa sekä kotimaisten kielten määrätietoista vaalimista tieteen kielinä.

Jäsenet

Suomen tiedekustantajien liiton jäseneksi voi sääntöjen mukaan liittyä jokainen Suomessa tieteellistä julkaisutoimintaa harjoittava oikeuskelpoinen yhteisö tai rekisteröity säätiö, jonka liiton hallitus hyväksyy jäseneksi.

Liitolla oli 146 (139) jäsentä 31.12.2022 (Liite 1). Uusia jäseniä hyväksyttiin 8 (8 vuonna 2021):

Finska läkaresällskapet	Helsinki University Press
Kalevalaseura	Kasvun ja vanhenemisen tutkijat
Lähihistorian tutkimuksen seura	Suomen Bysantin tutkimuksen seura
Suomen etnomusikologinen seura	Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura

Jyväskylän yliopiston Avoimen tieteen keskus erosi liitosta. Näin jäsenmäärä kasvoi 7:llä edellisvuodesta.

Liiton jäsenmaksu oli 60 euroa, kun se maksettiin viimeistään 6.6.2022. Jäsenistä 132 (93 %) maksoi jäsenmaksunsa viimeistään tuolloin. Kaikki jäsenmaksut oli maksettu syyskuun loppuun mennessä. Kapiosto-valtakirjoja puuttui 8 kappaletta (5,4 %).

HALLINTO JA VIESTINTÄ

Toimihenkilöt ja -tilat

Liitolla oli kaksi osa-aikaista työntekijää. Liiton pääsihteerinä työskenteli professori Pauliina Raento ja projektisihteerinä filosofian maisteri Matias Karekallas.

Liiton kirjanpidosta vastasi Tilitoimisto Ranta (Tommi Ranta).

Liiton työntekijöiden terveydenhuoltopalvelut tuotti Mehiläinen.

Tammikuussa liitto muutti Suomen Lääkäriliiton toimitilojen alivuokralaiseksi (14,7 m²) osoitteessa Mäkelänkatu 2 A, 00500 Helsinki. Hallitus ja valiokunnat kokoontuivat etänä ja kasvatusten. Sihteeristö työskenteli ensisijaisesti etänä.

Tiedotus ja viestintä

Suomen tiedekustantajien liiton rahoituksesta, koulutuksista ja tapahtumista tiedotettiin jäsenistölle sähköpostitse ja liiton verkkosivuilla osoitteessa <https://tiedekustantajat.fi/>. Uutiskirje ilmestyi 5 kertaa.

Liiton Facebook-profiilin ylläpidosta vastasi pääsihteeri. Sivun sai lisää seuraajia, joita oli 1225 vuoden päättyessä (vuoden 2021 lopussa 1038).

Kotisivujen ylläpidosta osoitteessa <https://tiedekustantajat.fi/> vastasi digitoimisto Acqua (Riitta Korpipää) ja verkkopalveluista Zoner Oy. Kotisivujen sisältöä päivitti sihteeristö. Suoratoistot ja videot tuotti Löytö Studio (Sakari Heiskanen).

Liiton postiosoite oli PL 518, 00101 Helsinki.

Hallinnon ja palveluiden kehittäminen

Vuonna 2022 jatkettiin liiton palvelujen ja hallinnon kehittämistä.

Liiton somenäkyvyys laajeni. Liitolle perustettiin oma You-Tube-kanava, jota käytetään tapahtumien suoratoistoon ja tallentamiseen. Facebook-näkyvyyden edistämiseksi selvitettiin, että enemmistö sivun seuraajista on keski-ikäisiä naisia yliopistokaupungeissa. Miehet ovat selvästi iäkkäämpiä kuin naiset. Pääkaupunkiseudulla asuu lähes puolet. Haasteena on aktivoida yleisö muissakin korkeakoulukaupungeissa kuin Helsingissä, Tampereella ja Turussa.

Hallituksen ja sihteeristön sidonnaisuuksia alettiin seurata systemaattisesti.

Tositetarkastajina toimivat läpi vuoden Riitta Koikkalainen ja Toni Suutari. Huomautettavaa ei löytynyt.

Hallitus päätti, että liiton lentomatkoihin sisällytetään päästökompensaatio.

Mallisopimusten uudistaminen jäi odottamaan tekijänoikeuslain uudistamisen etenemistä. Verkkosivu-uudistus siirtyi uudelle vuodelle aikapulan vuoksi.

Vuosikokous

Liiton sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 27. huhtikuuta 2022 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tiloissa Helsingissä ja etäyhteydellä. Kokoukseen oli valtuutettu edustaja 32 jäsenyhteisöstä (37 vuonna 2021).

Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Vuoden 2021 tilinpäätös vahvistettiin, ja hallitukselle ja muille tilivelvollisille myönnettiin vastuuvapaus. Hallituksen kokouspalkkioiksi päätettiin puheenjohtajalle 200 € kokoukselta ja muille 100 € kokoukselta.

Tilintarkastajaksi valittiin Tiina Lind ja varalle BDO Oy.

Hallitus

Suomen tiedekustantajien liiton hallitukseen ajalla 1.1.–27.4.2022 kuuluivat:

Anette Alén-Savikko, Suomalainen Lakimiesyhdistys (2021–2024)
Kimmo Jylhä, Vastapaino (2019–2022)
Leena Kaakinen, Gaudeamus (2015–2016, 2016–2019, 2019–2022)
Riitta Koikkalainen, Kulttuurintutkimuksen Seura (2017–2020, 2020–2023)
Mikael Laakso, Informaatiotutkimuksen yhdistys (2020–2023)
Anu Lahtinen, Suomen Historian Seura (2021–2024)
Elina Paju, The Westermarck Society (2019–2022)
Pertti Saloheimo, Suomen Lääkäriliitto (2021–2024)
Toni Suutari, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2017–2020)

Erovuorossa hallituksesta vuonna 2022 olivat Jylhä, Kaakinen ja Paju. Sääntöjen mukaan Kaakinen ei ollut valittavissa uudelleen, Paju ei asettunut ehdolle. Hallituksen jäseniksi kolmivuotiskaudelle 2022–2025 valittiin äänestyksessä Kimmo Jylhä, Susanna Nykyri ja Mikko Poutanen.

Ajalla 27.4.–31.12.2022 hallitukseen kuuluivat (toimikaudet suluissa):

Anette Alén-Savikko, Suomalainen Lakimiesyhdistys (2021–2024)
Kimmo Jylhä, Vastapaino (2019–2022, 2022–2025)
Riitta Koikkalainen, Kulttuurintutkimuksen Seura (2017–2020, 2020–2023)
Mikael Laakso, Informaatiotutkimuksen yhdistys (2020–2023)
Anu Lahtinen, Suomen Historiallinen Seura (2021–2024)
Susanna Nykyri, Tampere University Press (2022–2025)
Mikko Poutanen, Valtiotieteellinen yhdistys (2021–2025)
Pertti Saloheimo, Suomen Lääkäriliitto (2021–2024)
Toni Suutari, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2017–2020, 2020–2023)

Ajalla 1.1.–27.4.2022 hallituksen puheenjohtajana toimi Leena Kaakinen ja varapuheenjohtajana Toni Suutari. Ajalla 27.4.–31.12.2022 puhetta johti Mikael Laakso. Suutari jatkoi varapuheenjohtajana.

Hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa. Hallituksen esityksiä valmisteltiin valiokunnissa:

Työvaliokuntaan hallituksesta kuuluivat ennen vuosikokousta Kaakinen, Koikkalainen ja Suutari. Vuosikokouksen jälkeen kokoonpano oli Koikkalainen, Laakso ja Suutari. Työvaliokunta kokoontui 4 kertaa.

Koulutus- ja matkavalio-kuntaan kuuluivat vuoden alkaessa Jylhä, Paju ja Saloheimo. Vuosikokouksen jälkeen kokoonpano oli Jylhä, Poutanen ja Saloheimo. Kokouksia ei ollut.

Digitointi- ja Open Access -valiokunnan muodostivat vuoden alkaessa Alén-Savikko, Kaakinen, Koikkalainen, Laakso ja Lahtinen. Vuosikokouksen jälkeen jäseniä olivat Alén-Savikko, Koikkalainen, Laakso, Lahtinen ja Nykyri. Valiokunta kokoontui 2 kertaa.

Pääsihteeri Raento oli kaikkien kolmen valiokunnan jäsen ja koollekutsuja.

Hallituksen ja valiokuntien kokouksiin osallistuneille maksettiin hallituksen kokouspalkkiota vastaavasti 100 € kustakin kokouksesta.

APURAHAT JA AVUSTUKSET

Liiton apurahoilla edistetään kotimaista tieteellistä kustannus- ja julkaisutoimintaa. Vuonna 2022 myönnettiin hanke- ja kohdeapurahoja, julkaisutoiminnan yleisavustuksia ja käännöstukia yhteensä 464 903 €.

Hanke- ja kohdeapurahat

Liitto myönsi 38 hanke- ja kohdeapurahaa, yhteensä 256 833 € (vuonna 2021 31 kpl / 228 690 €). Myönnöt edustivat 84 % saapuneista hakemuksista ja 59 % haetusta summasta.

Helmikuun hakuun ajalla 1.–28.2.2022 saapui 16 hakemusta, yhteensä 163 109 €. Hakemuksista 15 (94 %) rahoitettiin, yhteensä 115 793 € (71 %). Myöntö digimomentilta oli täten 52 % ja valomomentilta 51 % haetusta summasta (87 960 € ja 27 833 €). Ei-jäsenistä (2 kpl) rahoitettiin 100 %.

Haetusta summasta 2/3 kohdentui digilinjalle (107 226 €) ja 1/3 valolinjalle (55 883 €). Uusia hakijoita oli 4.

Apurahan saivat:

Aalto Arts Books	3550 € juhlanäyttelyyn
Elintarviketieteiden Seura	1500 € sähköisen julkaisemisen edistämiseen

Eurooppalaisen filosofian seura	20 000 € lehden verkkosivujen päivitykseen
Historiallinen Aikakauskirja	14 310 € digitointihankkeen viimeistelyyn
Kampus Kustannus	500 € taittokoulutukseen
Karl Marx -seura	1500 € laitehankintaan ja koulutukseen
Kasvun ja vanhenemisen tutkijat	5000 € markkinointimateriaaleihin
Kuntoutussäätiö	19 000 € markkinointiin
Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys	1736 € lehden ulkoasun uudistukseen
Suomen merihistoriallinen yhdistys	19 400 € digitointiin
Suomen elokuvatutkimuksen seura	9500 € Lähikuvan kehittämiseen ja markkinointiin
Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys	1047 € koulutukseen
Teatteri Uusi Alkukirjasto	8000 € visuun ja verkkosivuun
Työväenperinne	2000 € ohje- ja lisenssiuudistuksiin
Valtiotieteellinen yhdistys	5750 € verkkolehden uudistamiseen

Lokakuun hakuun ajalla 1.–31.10.2021 lähetettiin 29 hakemusta 28 hakijalta. Hakemusten summa 273 015 € oli jälleen toivottua vähemmän. Haetusta summasta 2/3 kohdentui digilinjalle (178 695 €) ja 1/3 valolinjalle (94 320 €). Kaikki hakijat olivat liiton jäseniä tai niiden julkaisuja. Uusia hakijoita oli 3.

Rahoitusta sai 23 hakemusta (79 %), yhteensä 141 040 € (52 % haetusta summasta). Digimyyntö oli täten 52 % ja valomyyntö 51 % haetusta summasta (93 320 € ja 47 720 €):

Edistyksellinen tiedeliitto	1400 € laitehankintaan
Elintarviketieteiden seura	2800 € koulutukseen ja podcast-hankeeseen
Helsinki University Press	1100 € markkinointimatkaan
Karl Marx -seura	1500 € toimituksen koulutuspäivään
Kotikielen seura	2700 € laitehankintaan
Kulttuurintutkimuksen seura	1400 € markkinointiin
Liikuntatieteellinen seura	15 900 € digitointiin ja laitehankintaan
Porthan-seura	4000 € markkinointiin
Redescriptions	10 000 € koulutukseen, verkkosivuihin ja selvitykseen
Siirtolaisuusinstituutti	4270 € julkaisujen ulkoasun uudistamiseen
Sosiaalilääketieteen yhdistys	7500 € digitointiin
Suomalainen Lakimiesyhdistys	950 € koulutukseen
Suomen Antropologinen Seura	10 000 € julkaisun termistöhankeeseen
Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutmk	2100 € laitehankintaan
Suomen etnomusikologinen seura	7500 € digitointiin
Suomen Maantieteellinen Seura	8600 € digitointiin
Suomen Muinaismuistoyhdistys	6050 € digitointiin
Suomen Queer-tutkimuksen Seura	1500 € markkinointiin
Suoseura	5800 € julkaisujärjestelmään
Vastapaino	42 000 € sähkökirjojen optimointiin ja markkinointiin
Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura	500 € lukijakyselyyn
Viipurin Suomalainen Kirjallisuusseura	2370 € digitointiin
Väestöliitto	1100 € julkaisun ulkoasun uudistamiseen

Julkaisutoiminnan vapaasti kohdennettava avustus

Vuonna 2022 liitto jakoi ensimmäisen kerran julkaisutoiminnan yleisavustusta Kopiosto-valtakirjansa liitolle antaneille jäsenilleen. Myönnön enimmäismäärä vuoden aikana oli 2500 €. Avustusta haki ja sai 60 hakijaa (41 % liiton jäsenistä), yhteensä 140 820 €.

<https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/liiton-jasen-hae-julkaisutoiminnan-avustusta/>

Kesäkuussa tukea myönnettiin yhteensä 76 400 € 32 hakijalle (hakemuksia vastaavasti):

Diakonian tutkimuksen seura (2500 €)	Elintarviketieteiden seura (2500 €)
Eurooppalaisen filosofian seura (2500 €)	Historiska föreningen (1500 €)
Kulttuurintutkimuksen seura (2500 €)	Liikuntatieteellinen Seura (2500 €)
Lähihistorian tutkimuksen seura (2500 €)	Media- ja viestintätieteellinen seura (2500 €)
Nuorisotutkimusseura (2500 €)	Sigillum (2500 €)
Suomalais-Ugrilainen Seura (2500 €)	Suomen elokuvatutkimuksen seura (2500 €)
Suomen etnomusikologinen seura (2500 €)	Suomen filosofinen yhdistys (2500 €)
Suomen Historiallinen Seura (2500 €)	Suomen kasvatuksen ja koul hist seura (2500 €)
Suomen Kielen Seura (2500 €)	Suomen Maantieteellinen Seura (2500 €)
Suomen maataloustieteellinen seura (1000 €)	Suomen Muinaismuistoyhdistys (2500 €)
Suomen Queer-tutkimuksen seura (2500 €)	Suomen Tribologiayhdistys (2500 €)
Tekniikan Historian Seura (2500 €)	Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (2500 €)
Tulevaisuuden tutkimuksen seura (2500 €)	Turun Historiallinen Yhdistys (2500 €)
Tutkijaliitto (2500 €)	Työväen historian ja perinteen tutk seura (2500 €)
Työväenperinne (2500 €)	Vastapaino (2500 €)
Venäjän ja Itä-Euroopan tutk seura (2500 €)	The Westermarck Society (1400 €)

Joulukuussa rahoitettiin 28/29 hakemusta, yhteensä 64 420 € (haettu yhteensä 68 420 €; 94 %):

Alue- ja ympäristötutkimuksen seura (2500 €)	Edistyksellinen tiedeliitto (2500 €)
Gaudeamus (2500 €)	Helsinki University Press (2500 €)
Historiska föreningen (1000 €)	Informaatiotutkimuksen yhdistys (2500 €)
Kirjallisuudentutkijain seura (2500 €)	Klassillis-filologinen yhdistys (2500 €)
Kotikielen Seura (2500 €)	Kuntoutussäätiö (2500 €)
Poliittisen talouden tutkimuksen seura (2500 €)	Porthan-seura (2500 €)
Resdescriptions (2500 €)	Sosiaalilääketieteellinen yhdistys (2500 €)
Sukupuolentutkimuksen seura (2500 €)	Suomalainen Lakimiesyhdistys (2500 €)
Suomen Antropologinen Seura (2500 €)	Suomen Biologian Seura Vanamo (2500 €)
Suomen Bysantin tutkimuksen seura (2500 €)	Suomen Hammaslääkäriliitto (2500 €)
Suomen Lääketieteen Historian Seura (1000 €)	Suomen Sukututkimusseura (2500 €)
Suomen Tilastoseura (2500 €)	Suoseura (2500 €)
Tampere University Press (2470 €)	Työelämän tutkimusyhdistys (1250 €)
Valtiotieteellinen yhdistys (1200 €)	Ålands fredsinstitut (2500 €)

Käännöstuki

Marraskuussa liitto jakoi ensimmäisen kerran käännöstukea, johon budjetoitiin 100 000 € hanke- ja kohdeapurahoista käyttämättä jääneitä varoja. <https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/jasenorganisaatioille-tukea-kaannoksiin/>

Hakemuksia saapui 5 kpl, yhteensä 71 150 €. Kaikkia rahoitettiin, yhteensä 67 250 € (95 %):

Eurooppalaisen filosofian seura (15 000 €)	Kulttuurintutkimuksen seura (3750 €)
Tutkijaliitto (14 000 €)	Vastapaino (32 000 €)
Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura (2500 €)	

PALKINNOT

Vuoden tiedekirja

Vuoden 2021 parhaana kotimaisena tiedekirjana palkittiin 25 000 €:lla Petri Keto-Tokoin ja Juha Siitosen teos *Puiden asukkaat. Suomen puiden seuralaislajit*. Kirjan kustantaja on Gaudeamus.

<https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/vuoden-tiedekirja-on-teos-puiden-asukkaat/>

Palkintoraatiin kuuluivat professori Minna Kellomäki (TAU), yliopistonlehtori Mirikka Lappalainen (HY) ja emeritusprofessori Jan Sundberg (HY). Raadin sihteerinä toimi julkaisupäällikkö Ilari Hetemäki Tieteellisten seurain valtuuskunnasta (TSV). Palkinnon saaja julkistettiin maaliskuussa TSV:n kevätvastaanotolla.

Finalisteja olivat myös

Synnöve Carlson & Riitta Hari (toim.): *Aivoaakkoset* (Aalto Arts Books)
Ville Jalovaara: *Piispa Wallinmaan surma* (SKS Kirjat)
Alpo Juntunen: *Paasikivi. Geopolitiikka ja Suomen kohtalon vuodet* (Otava)
Kalle Kananoja: *Ihmelääkärit Suomessa 1850–1950* (SKS Kirjat)
Antti Kujala: *Voudintileistä veroparatiiseihin* (Atena)
Heikki Oja: *Einsteinin perintö* (Ursa)
Serafim Seppälä: *Antiikista Bysanttiin. Aatehistoriallisia murroksia* (Gaudeamus)
Miikka Tamminen: *Keskiajan hirviöt* (Gaudeamus)

Vuoden 2022 aikana valmisteltiin palkintojärjestelyjen siirto liitolle. Vuoden 2022 palkintoraati aloitti työskentelynsä alkusyksystä pääsihteerin Raennon johdolla. Raatiin kuuluvat professori Teppo Hujala (UEF Joensuu), yliopistonlehtori Jukka Jouhki (TAU) ja professori Terhi-Anna Wilska (JYU). Finalistit ovat selvillä helmikuussa ja voittaja julkistetaan maaliskuussa 2023.

Ansiokkaan kotimaisen tiedekirjan palkitseminen vuosittain käynnistyi vuonna 1989. Kaikki palkitut: https://fi.wikipedia.org/wiki/Vuoden_tiedekirja.

Vuoden tiede-editori

Vuoden tiede-editori -palkinnon saaja valittiin kolmannen kerran. Palkinnon tarkoitus on parantaa tiedeeditorien työn arvostusta ja näkyvyyttä. Samalla muistutetaan luotettavan ja sujuvasti muotoillun tutkitun tiedon merkityksestä.

Vuoden tiede-editori 2022 on kustannustoimittaja Ani Kuusjärvi Gaudeamuksesta. Häntä kiitettiin erityisesti tarkasta ja vivahteikkaasta kielen tajusta, sitoutuneisuudesta sekä laajasta yleissivistyksestä.

Haastattelu: <https://youtu.be/YLU40qhbAfU>

Tiedote: <https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/vuoden-tiede-editori-on-ani-kuusjarvi/>

Uutinen: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000009328270.html>

5000 €:n tunnustuspalkinto jaetaan vuosittain. Ehdotuksia palkinnon saajaksi voivat tehdä kotimaiset tiedekustantajat ja -julkaisijat, editorit ja yleisö marraskuun loppuun saakka. Palkinnon saajan valitsee liiton hallitus joulukuun kokouksessaan. Valinta julkistetaan tammikuussa.

Vuoden tiedelehti

Vuoden tiedelehti -palkinto jaettiin vuonna 2022 ensimmäisen kerran. 25 000 €:n palkinnon tarkoitus on parantaa kotimaisten tiedelehtien näkyvyyttä ja arvostusta. Palkinnon saajasta päättää kolmijäseninen, päätöksissään itsenäinen raati, jonka liiton hallitus kutsuu tehtävänsä.

Ensimmäiseen raatiin kuuluivat dosentti Mona Mannevuori, tiedetoimittaja Mikko Pelttari, kirjailija ja tiedetoimittaja Tiina Raevaara.

Finalisteiksi valittiin *Aikuiskasvatus* (kustantajat KVS Säätiö ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura), *Alue ja Ympäristö* (Alue- ja ympäristötutkimuksen seura), *Duodecim* (Suomalainen Lääkäriseura Duodecim), *niin & näin* (Eurooppalaisen filosofian seura) ja *TaHiTi* (Taidehistorian seura).

<https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/vuoden-tiedelehti-finalistit-on-valittu/>

Palkinnon sai *Alue ja ympäristö*. Päätoimittajat Nina Nygren ja Heikki Sirviö vastaanottivat palkinnon lokakuussa Tiedejulkaisemisen päivillä.

<https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/alue-ja-ymparisto-on-vuoden-tiedelehti-2022/>

Kannustuspalkinto

Kolmen vuoden välein jaettava kannustuspalkinto myönnettiin rohkeudesta perustaa uusi kotimainen tiedejulkaisu vaikeina aikoina.

Palkinnon jakoivat seurakustantajat Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen seura KATSE ry (lehti *Nordic Review of International Studies*), Karl Marx -seura (*Tutkimus ja kritiikki*) ja Lähistorian tutkimuksen seura (*Lähihistoria*). Kukin sai 2000 €. Palkinto jaettiin lokakuussa Tiedejulkaisemisen päivillä.

<https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/kannustuspalkinto-kolmelle-seurakustantajalle/>

KOULUTUSTILAISUUDET JA OPINTOMATKAT

Tiedejulkaisemisen perusteet -koulutus

Liiton koulutusohjelman ykköstuotteen lähiopetusjaksot II–III/2022 järjestettiin Helsingin Vuosaarissa (tammikuu) ja Helsingin Kampissa (maaliskuu). Osallistujia oli 20. Lukuvuosi 2022–2023 käynnistyi Tuusulassa (marraskuu). Osallistujia oli 18. Palaute oli kiittävää.

Kokonaisuus koostuu vertaisarvioita tuottavista ennakotehtävistä ja kolmesta lähiopetusjaksosta, jotka sisältävät asiantuntijaluentoja, keskustelevia työpajoja ja verkottumista tukevaa iltaohjelmaa. Kurssin tuottaa ja johtaa pääsihteeri.

27.1.2022 Sopimukset ja oikeudet -webinaari

Tilaisuus onnistui erinomaisesti. 63 ilmoittautui, langoilla oli enimmillään 45 kuulijaa. Tilaisuudessa alustivat Johanna Haapiainen-Makkonen ja Sakari Laiho Suomen Kustannusyhdistyksestä ja puheenjohtaja Kaakinen.

<https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/webinaari-sopimuksista-ja-oikeuksista-27-1/>

23.3.2022 Avoimen julkaisemisen vaatimus

Tapahtuman järjesti Kopiosto yhteistyössä Opettajien ammattijärjestön, Professoriliiton, Suomen Kustannusyhdistyksen, Suomen tiedekustantajien liiton, Suomen tietokirjailijoiden ja Tieteentekijöiden liiton kanssa. Ohjelmassa alustivat puheenjohtaja Kaakinen (tiedekustantajan näkökulma) ja hallituksen jäsen Lahtinen (tutkijan näkökulma). Läsä Bottalla Helsingissä oli 30 henkilöä, etänä osallistui 110.

<https://www.kopiosto.fi/kopiosto/tapahtuma-avoimen-julkaisemisen-vaatimus-haitaksi-vai-hyodyksi-tieteelle/>

26.4.2022 Toimitusneuvosto toimituksen palveluksessa

Tilaisuudessa puhuivat Annikka Kalliokoski (*Duodecim*), Anna-Mari Vesterinen (Helsinki University Press) ja pääsihteeri Raento. Toivotun webinaarin osallistujamäärä oli vain 10. Verkottumislounas peruttiin.

<https://tiedekustantajat.fi/tiedotteet/editorial-board-koulutusta-26-4-2022/>

<https://youtu.be/g4sup98cuIE>

17.–18.5.2022 University Press Redux

Nettikonferenssin aiheina olivat monimuotoisuus ja kestävyys. Paikkoja tarjottiin 12 ja käytettiin 3.

<https://www.alpsp.org/UPRedux>

24.–26.6.2022 EASE Valenciassa

Euroopan tiedetoimittajat kokoustivat otsikolla *The Manuscript Journey: The Editor's Perspective*. 10 etäpaikasta käytettiin 2.

1.9.2022 Tutkitun tiedon monet muodot -seminaari

Seminaari järjestettiin Hämeenlinnassa yhteistyössä Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa. Järjestelyistä vastasi hallituksen jäsen emerita Maria Lassila-Merisalo. Yleisöä oli n. 30.

<https://www.hamk.fi/tapahtuma/tutkitun-tiedon-monet-muodot/>

6.–12.9.2022 Konferenssimatka Chicagoon

Chicagoon matkusti 5 hengen delegaatio, joka osallistui *9th International Congress on Peer Review and*

Scientific Publication -konferenssiin 8.–10.9. Puheenjohtaja Laakso ja hallituksen jäsen Saloheimo esittelivät kongressissa posterinsa. <https://peerreviewcongress.org/>
<https://www.laakarilehti.fi/terveydenhuolto/tiedejulkaisemisen-tutkijat-kokoontuvat-chicagossa/>

5.9.2022 Päätoimittaja David H. Kaplanin vierailuluento

Päätoimittaja ja tuottelias tiedekirjojen tekijä Dave Kaplan esitelmöi Helsingissä osana Suomen-vierailuaan. Hybridiluentoa seurasi 35 kiinnostunutta. Esitelmän suoratoisto https://youtu.be/0mv_0c8Od4w oli katsottu 43 kertaa vuoden loppuun mennessä. Esitelmää edelsivät tutustuminen Kansalliskirjastoon ja verkottumislounas, johon osallistui tsekkiläinen tiede-editori Renata Salátová ja Kansalliskirjaston edustajia. Vierailun ohjelmaan osallistui myös Kaplanin puoliso, kääntäjä Veronica Jurgena.

20.9.2022 Seminaari saavutettavuudesta

Saavutettavuuskirjasto Celian, liiton ja Kansalliskirjaston järjestämää tilaisuutta Kansalliskirjaston auditoriossa seurasi enimmillään 22 henkilöä, etänä osallistui 84. Panelistien joukossa oli puheenjohtaja emerita Kaakinen. Pääsihteeri juonsi tilaisuuden. Palaute oli kiittävää.

<https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/tapahtumat/saavutettavuusseminaari>

20.–22.9.2022 OASPA Online Conference on Open Access Scholarly Publishing

Nettikongressin otsikko oli *Beyond Open Access*. Liitto avasi hakuun 12 paikkaa, joista käytettiin 2.

<https://oaspa.org/conference/>

22.–25.9.2022 Matka Göteborgin kirjamesuille

Matkalaisia oli 9, 7 jäsenyhteisöstä. Lisäksi ohjelmaan osallistui kotimaisia tiedetoimittajia paikan päältä.

Matkan johti hallituksen jäsen Alén-Savikko. <https://bokmassan.se/>

3.–4.10.2022 Tiedejulkaisemisen päivät

Joensuussa järjestetyn tapahtuman aiheena oli *Vastuullisesti vaikuttava tiedejulkaiseminen*. Liitto järjestää tapahtuman vuosittain yhteistyössä TSV:n, Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan (TJNK) ja Kansalliskirjaston kanssa.

<https://tiedejulki.fi/paivat/2022>

6.10.2022 Rahoitusinfo

TSV:n kanssa järjestetyssä webinaarissa puhuivat Kirsi Siitonen, pääsihteeri Raento ja projektisihteeri Karekallas, joka esitteli liiton jäsenkyselyn tuloksia. Osallistujia oli vain 16 mutta tallenne oli katsottu 39 kertaa vuoden 2022 päättyessä. https://youtu.be/h3_2-RfXuQE

27.10.2022 Tiedetori Helsingin kirjamesuilla

Keskustelun aiheena oli *Kuinka hyvä tiedekirja syntyy*. Bestseller-historioitsijat Mirikka Lappalainen ja Oula Silvennoinen sekä juontaja Tiina Raevara houkuttelivat salin täyteen. <https://www.tiedetori.fi/ohjelma>

18.11.2022 Avoimet kirjat -seminaari

Tapahtuman järjesti Kansalliskirjasto yhteistyössä Suomen tiedekustantajien liiton ja TSV:n kanssa. Liiton jäsenistöä edustavien puhujien joukossa olivat hallituksen jäsen Nykyri ja puheenjohtaja emerita Kaakinen.

<https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/tapahtumat/avoimet-kirjat-seminaari>

28.11.–1.12.2022 Matka Munin-konferenssiin Tromssaan

Tarjolla konferenssiin ja COPE:n etiikkatyöpajaan oli 6 paikkaa, joista käytettiin 1. Etäpaikkoja (12) ei haettu.

<https://site.uit.no/muninconf/>

Kentän seuranta ja henkilöstön täydennyskoulutus

Projektisihteeri Karekallas osallistui seuraaviin tilaisuuksiin liiton omien tapahtumien lisäksi:

15.2.2022 *OASPA Webinar: Business Models for Open Access Books: A Compendium*

<https://oaspa.org/webinar-business-models-for-open-access-books-a-compendium/>

15.3.2022 *Etiikan päivä*

<https://tenk.fi/fi/tapahtumat/etiikan-paiva-2022-tutkimusetiikan-kansainvaliset-ulottuvuudet>

15.3.2022 *OASPA Webinar: Policy into Action: the UNESCO Recommendation on Open Science under the spotlight – actions for publishing*

<https://oaspa.org/webinar-policy-into-action-the-unesco-recommendation-on-open-science-under-the-spotlight-actions-for-publishing/>

1.9.2022 *Tutkitun tiedon monet muodot* -seminaari Hämeenlinnassa

<https://www.hamk.fi/tapahtuma/tutkitun-tiedon-monet-muodot/>

20.–22.9.2022 *OASPA Online Conference on Open Access Scholarly Publishing*

<https://oaspa.org/conference/>

3.–4.10.2022 *Tiedejulkaisemisen päivät* Joensuussa

<https://tiedejulki.fi/paivat/2022>

27.10.2022 *Helsingin kirjamessut*

<https://kirjamessut.messukeskus.com/>

23.11.2022 TJNK:n *Eettinen koodisto* -tapahtuma Helsingissä

<https://avointiede.fi/fi/tapahtumat/tietokirjakahvila-eettinen-koodisto>

29.11.–1.12.2022 *COPE Workshop on Publication Ethics & 17th Munin Conference on Scholarly Publishing* Tromssassa

<https://site.uit.no/muninconf/>

13.12.2022 *Tietosanoman Yhdistys ja säätiö -koulutus* Helsingissä

<https://tietosanoma.fi/wp-content/uploads/2022/10/Yhdistys-ja-saatio-13-12-2022-ja-23-5-2023.pdf>

Päsihteeri Raento koulututtui ja verkottui seuraavissa tapahtumissa:

7.6.2022 *Kopioston Suvijuhla* Helsingissä

24.–26.6.2022 *“The Manuscript Journey: The Editor’s Perspective.” 16th EASE General Assembly and Conference* Valenciassa

<https://ease.org.uk/16th-ease-general-assembly-and-conference/>

8.–10.9.2022 *9th International Congress on Peer Review and Scientific Publication* Chicagossa (etänä)

<https://peerreviewcongress.org/>

2.12.2022: *“Lupa sanoa”*. Kansallinen tiedeviestintäkongressi Tampereella

<https://www.tiedetoimittajat.fi/13832-2/>

13.12.2022: *Elämää Elektran ja Peri+:n jälkeen*. Kansalliskirjaston webinaari

<https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/tapahtumat/webinaari-elamaa-elektran-ja-perin-jalkeen>

Lisäksi pääsihteeri oli Kanava-tietokirjapalkinnon esiraadissa, joka luki vuoden aikana 211 kotimaista tietokirjaa. Viisi finalistia julkistettiin ja haastateltiin lokakuussa Helsingin kirjamessuilla. Voittajaksi julistettiin marraskuussa Reetta Hännisen *Tulisydän: Maissi Erkon kiihkeä elämä* (Otava).

Liiton koulutusohjelman lisäksi pääsihteeri esitelmöi *Virittäjän* 125-vuotisjuhlaseminaarissa (huhtikuu) aiheesta *“Virittäjä kotimaisen tiedekustantamisen kentällä”* ja Tampereen yliopistossa *Open Publishing as Part of a Researcher’s Career* -seminaarissa (lokakuu) aiheesta *“Open Peer Review Process”*.

TIEDEJULKAISUJEN NÄKYVYYDEN JA MYYNNIN EDISTÄMINEN

Liitto maksoi puolet liiton jäsenseurojen julkaisuja myyvän Tiedekirjan osastoista Turun, Helsingin,

Jyväskylän ja Tampereen kirjamessuilla loka–joulukuussa. Lisäksi mainostettiin Turun ja Helsingin ohjelmalehdissä ja *Kulttuurihaitarissa* (Turun messut).

TUTKIMUKSET JA SELVITYKSET

Kysely kotimaisille tiedekustantajille ja julkaisijoille

Liitto kysyi kotimaisilta tiedekustantajilta ja -julkaisijoilta näiden toiminnan muodoista ja laajuudesta, rahoituksesta ja tarpeista. Lisäksi selvitettiin vastaajien tietoja ja näkemyksiä liiton toiminnasta. TSV:n tiedontarvetta palvelemaan kyselyyn integroitiin joitakin lisäkysymyksiä avoimesta julkaisemisesta ja journal.fi-julkaisualustasta. Projektisihteerin toteuttaman kyselyn 39 kysymykseen vastattiin ajalla 3.2.–20.3.2022. Vastaajien kesken arvottiin kotimaisia tiedekirjoja.

Kyselyyn vastasi 76 organisaatiota, joista enemmistö on lehtikustantajia. Vastaajista vain liiton jäseniä oli 15, vain TSV:n jäseniä 10 ja molempien jäseniä 51. Kysely tuotti kaksi aineistoa: kotimaiset tiedekustantajat ja -julkaisijat ja liiton jäsenet. Jälkimmäinen aineisto on edustavampi ja siten käyttökelpoisempi (vastausprosentti 46 %).

Tuloksissa korostuivat kentän heterogeenisyys, rahoituspohjan kirjavuus, huoli taloudesta, vastikkeettoman työn huomattava määrä ja toimitusten sitoutuneisuus.

70 % vastaajista tekee painettuja julkaisuja. Sähköisiä PDF-julkaisuja tekee 79 %. Jonkin toimitusjärjestelmän on omaksunut toimitus- tai julkaisukäyttöön lähes 70 % vastaajista. Tavallisin valinta oli odotetusti <https://journal.fi/>

Eryteisesti ilahdutti vastaajien tyytyväisyys julkaisujensa toimitusneuvostoihin: vähintään tyytyväisiä yhteistyöhön oli kaksi kolmannesta vastaajista.

Huolta herätti se, ettei kolmanneksessa organisaatioista tehdä lainkaan kirjallisia julkaisusopimuksia. Kolmannes ei myöskään ollut nimennyt julkaisulleen vastaavaa toimittajaa. Vastaajista 40 % ei tiennyt, miten julkaisut on lisensoitu omassa organisaatiossa.

Liiton toiminnan tärkeimpinä muotoina pidettiin rahoitusta, koulutuksia sekä ohjeita ja neuvontaa. Toiminta tunnettiin verrattain hyvin, ja siihen oltiin tyytyväisiä: arvosanaksi annettiin 4,2/5. Apurahoituksen monipuolistamisen toiveisiin vastattiin julkaisutoiminnan yleisavustuksella ja käännöstuella vuonna 2022.

Kyselyn tuloksia esiteltiin liiton uutiskirjeessä toukokuussa ja rahoitusinfossa lokakuussa.

Kysely saavutettavuudesta

Saavutettavuuskirjasto Celia toteutti liiton avustuksella tiedekustantajille suunnatun kyselyn 17.8.–15.9.2022. Kyselyllä selvitettiin tieteellisten e-kirjojen tilannetta. Lisäksi kerättiin tietoa siitä, miten digipalvelulain ja esteettömyysdirektiivin vaatimukset saavutettavuudesta tunnetaan ja millaisia koulutustarpeita tiedekustannus- ja julkaisualan toimijoilla on.

Tulokset osoittivat, että tiedoissa ja taidoissa on puutteita ja aihetta pidetään vaikeana. Oppilaitokset olivat yliedustettuina pienessä vastaajajoukossa. Tuloksia esiteltiin pääsihteerin juontamassa seminaarissa Kansalliskirjastossa 20.9.2022.

<https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/tapahtumat/saavutettavuusseminaari>

Tiedelehtien rahoitusmekanismit Euroopassa

Liiton tilaamaan *Tiedelehtien rahoitusmekanismit Euroopassa* -tutkimukseen (2021–2022) perustuva artikkelikäsitelmä ”European scholarly journals from small- and mid-size publishers: Mapping journals and public funding mechanisms” hyväksyttiin julkaistavaksi *Science and Public Policy* -lehdessä. Kirjoittajat ovat tutkimuksen toteuttajat Mikael Laakso ja Anna-Maija Multas. Lehti on JUFO 2 -luokiteltu ja sen 5 vuoden Impact Factor on 2,711. <https://academic.oup.com/spp>

Laakso esitteli tutkimuksen tuloksia posterissa *9th International Congress on Peer Review and Scientific*

Publication -konferenssissa Chicagossa (syyskuu).

Preprintit Suomessa -selvitys

Vuoden lopussa käynnistettiin preprint-selvitys. Laajan tutkimussuunnitelman laatii Susanna Nykyri.

MUU EDUNVALVONTA JA EDUSTUKSET

Edunvalvontatoiminta vuonna 2022 oli vilkasta. Edustus- ja asiantuntijatehtäviensä lisäksi hallituksen jäsenet seurasivat tiedekustantamisen ja -julkaisemisen kenttää aktiivisesti, verkottuivat ja olivat yhteydessä liiton jäsenistöön ja sidosryhmiin.

Jäsenyydet ja sopimukset

Vuonna 2022 liitto oli tekijöiden ja kustantajien yhteisen tekijänoikeusjärjestön Kopiosto ry:n jäsen (<https://www.kopiosto.fi/>). Kansainvälistä yhteistyötä edistettiin Association of Learned and Professional Publishers (ALPSP) -järjestön (<https://www.alpsp.org/>) ja Committee on Publication Ethics (COPE) -järjestön jäsenenä (<https://publicationethics.org/>)

Vuoden 2022 lopulla pääsihteeri Raento kutsuttiin *European Science Editing* -lehden toimitusneuvoston jäseneksi kaudelle 2023–2025. Lisäksi hän vaali ammattitaitoaan neljän tutkimusaiheisiinsa liittyvän kansainvälisen tiedelehden toimitusneuvoston jäsenenä (*International Gambling Studies, National Identities, Political Geography* ja *UNLV Gaming Research and Review Journal*).

Pääsihteeri luopui ALPSP:n *Education Committee* -valmisteluryhmän jäsenyydestä. Hän oli European Association of Science Editors (EASE) -järjestön jäsen ja osallistui syksyllä EASE:n pohjoismaisen Nordic Chapter -osaston käynnistämiseen.

Lausunnot, kannanotot ja esitykset

Lausuntovuosi oli kiireinen. Liitto lähetti seuraavat lausunnot:

7.2.2022 Avoimen tieteen kansalliselle koordinaatiolle

Avoimen tieteen tutkimuksen suositus kansalaistieteestä

Avoimen tieteen tutkimuksen suositus sekä tarkistuslista tutkimusorganisaatioiden ja yritysten yhteistyössä tehtävään tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan

Avoimen toimintakulttuurin palveluiden itsearviointityökalu

11.2.2022 Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Lausunto Saavutettavuuskirjasto Celiaa koskevasta lakiesityksestä

4.3.2022 Avoimen tieteen kansalliselle koordinaatiolle

Kokooma- ja yksittäisteosten avoimen saatavuuden osalinjaus

Avoimet oppimis- ja opetuskäytännöt -osalinjaus

9.5.2022 Suomen Standardoimisliitolle

ISO 5127:2017 Information and documentation – foundation and vocabulary, suomennos

24.5.2022 Avoimen tieteen kansalliselle koordinaatiolle

Tutkimusmenetelmien ja infrastruktuurien avoimen saatavuuden osalinjaus

Tekijänoikeuslain uudistus

Hallituksen esitys uudeksi tekijänoikeuslaiksi (HE 43/2022) annettiin eduskunnalle 13.4.2022.

Pääsihteeri Raento osallistui kolmeen tekijänoikeuslain uudistuksen kuulemistilaisuuteen sekä asiaa taustoittaviin Kopioston jäsenjärjestötilaisuuksiin. Sivistysvaliokunta pyysi liitolta lausunnon toukokuuksi. Tämän lisäksi sivistysvaliokunnalle lähetettiin joulukuussa oikeudenhaltijoiden yhteinen huolenilmaus, joka koski teosten käyttöä opetuksen havainnollistamisessa koskevaan 14 a §:ään ministeriössä tehtyjä muutoksia. Sen allekirjoittivat myös Suomen Kustannusyhdistys, Suomen tiedetoimittajain liitto ja Suomen

tietokirjailijat.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 15.2.2022: Puheenvuorossaan pääsihteeri piti oikeansuuntaisena kansallisten lisäysten erottamista omaksi kokonaisuudekseen. Hän huomautti, että yksityiset tiedelehdet on jätetty heikompaan asemaan kuin muut yksityiset lehdet (lehtien lähioikeus) ja että kotimaisten tiedelehtien rahoituksen kestävä ratkaiseminen tulisi kytkeä kansalliseen ”kakkospakettiin”, johon kiistellyt kansalliset lisäykset hallituksen direktiivien implementointia koskevaan esitykseen siirrettiin lausuntokierroksen jälkeen. Raento toivoi, että yhteiseen avoimen julkaisemisen tavoitteeseen päästäisiin osapuolten tasapainoisessa yhteistyössä ja kaikki osallistettaisiin prosessin valmisteluun hyvissä ajoin.

Sivistysvaliokunta 17.5.2022: Puheenvuorossaan pääsihteeri esitteli liiton lausunnon ja kiitti oikeudenhaltijoiden perusoikeuksien ja pohjoismaisten sopimuslisenssi- ja lupakäytäntöjen parempaa huomioon ottamista muokatussa esityksessä. Lausunnossa todettiin, että 14 a § julkaisujen opetuskäytöstä on tasapainoisessa, kaikki osapuolet huomioon ottavassa asussa. Hienosäätöä kaipaavat markkinoilta poistuneiden teosten luvitus ja rajoitussäännöksen pätevyys kohdassa 16 g § sekä lausuntopalautteen esittely.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 24.11.2022: Puheenvuorossaan pääsihteeri yhtyi kritiikkiin muutoksista, joita dokumenttiin tehtiin ministeriössä perustusvaliokunnan lausunnon jälkeen. Hän vastusti kajoamista 14 a §:n muotoiluun ja katsoi, ettei huonoa lainsäädäntöä voi perustella kiireellä ja Suomea uhkaavalla viivästyssakolla eivätkä ne perustele oikeudenhaltijoiden perusoikeuksien loukkausta.

Liiton jäsenistölle tärkeät 18 § oppimateriaalipaketeista ja 38 § rinnakkaistallentamisesta odottavat kansallista kakkospakettia. Liitto toivoo tasapuolista, paneutuvaa ja huolellista valmistelua. Avainkysymyksiä ovat kotimaisten tiedekustantajien ja -julkaisijoiden talous ja perusoikeudet.

Kopiosto

Pääsihteeri Raento edusti liittoa vuoden 2022 päättyessä alas ajettujen Elektra- ja Peri+ -palvelujen johtoryhmässä ja oikeudenhaltijoiden johtoryhmässä. Oikeudenhaltijoiden ryhmässä liittoa edusti myös hallituksen jäsen Alén-Savikko.

Toukokuun jakoneuvottelut koskivat tietoa, lehtiä ja kuvaa uskonnollisissa yhteisöissä, taiteen perusopetuksessa ja valtionhallinnossa. Tulos oli liitolle myönteinen: kaikkien kolmen osa-alueen jako-osuudet nousivat tai pysyivät ennallaan. Liiton osuus oli keskimäärin noin neljännes kustantajien keskenään jakamasta summasta (317 348 €). CC-lisenssisuosituksen vaikutus näkyy erityisesti valtionhallinnossa ja lehtiryhmässä.

Liitto valmisteli Kopioston kanssa mm. pilottia artikkelien sähköisestä välittämisestä kirjastoista asiakkaille ja jatkoa Tutkain-sopimukselle, joka on mahdollistanut sanoma- ja aikakauslehtiarkistojen tutkimuskäytön yliopistoissa HAKA-tunnuksin.

Pääsihteeri Raento osallistui Kopioston kevätkokoukseen toukokuussa ja tarkasti sen pöytäkirjan. Hän oli ehdolla Kopioston hallitukseen syyskokouksessa mutta ei tullut valituksi. Vuoden aikana liitto vastasi kolmeen Kopioston kyselyyn.

Muut edustukset, edunvalvonta & sidosryhmätyö

Puheenjohtaja Kaakinen toimi *Julkaisemisen avoimuus* -asiantuntijaryhmän jäsenenä Avoimen tieteen kansallisessa koordinaatiossa (TSV). Hän edusti liittoa myös Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallisen ohjausryhmän nimittämässä työryhmässä, joka selvitti kotimaisten tiedelehtien yhteisrahoitteista mallia. Ryhmän loppuraportti julkistettiin lokakuussa.

Hallituksen puheenjohtaja emerita, professori Anne Mäntynen edusti liittoa vertaisarviointitunnuksen ohjausryhmän jäsenenä. Samaan ryhmään kuului myös puheenjohtaja emerita Kaakinen.

Puheenjohtaja Laakso verkottui Helsingin Sanomien Säätiön Tiedettä suomeksi -palkinnon jakotilaisuudessa (kesäkuu) ja TJNK:n 50-vuotisjuhlassa ja palkinnonjakotilaisuudessa (syyskuu). Hän esitteli liiton rahoittaman tutkimuksensa tuloksia *9th International Congress on Peer Review and Scientific Publication* -konferenssissa Chicagossa (syyskuu). Matkalle osallistui myös hallituksen jäsen Saloheimo.

Hallituksen jäsen Koikkalainen edusti liittoa ALPSP:n vuosikokouksessa Manchesterissa 14.–16.9.2022.

Lisäksi hallituksen jäsenet seurasivat liiton toimialan tapahtumia muissa luottamus- ja työtehtävissään. Esimerkiksi Jylhä, Kaakinen ja Koikkalainen osallistuivat Avoimen tieteen kansallisen koordinaation Kokooma- ja yksittäisteosten avoimen saatavuuden osalinjauksen valmisteluun työnantajiansa edustajina.

TALOUS

Suomen tiedekustantajien liiton taloudellinen tilanne vuonna 2022 oli parempi kuin koskaan aikaisemmin: Korvauksia saatiin ennätyselliset 1 409 758,25 € (1 228 404,12 € vuonna 2021). Kasvu johtui menestyksestä jakoneuvotteluissa, julkaisujen määrän kasvusta ja Kapioston tilitysmenettelyn muutoksesta. Lisäksi kiinnostus matkoihin oli vähenenyt koronapandemian jäljiltä ja webinaarit houkuttelivat paikan päällä osallistumista vahvemmin. Rahoitusta haettiin selvästi ennakoitua vähemmän.

Valokopiokorvausten osuus em. kokonaissummasta oli 1 122 797,29 € eli 4/5 (958 383,31 € / 78 % vuonna 2021). Digitoitukorvauksia maksettiin 286 960,96 € (270 020,91 € vuonna 2021).

Korvauksia siirrettiin eteenpäin tiedekustannus- ja julkaisualan kotimaisille toimijoille apurahoina, avustuksina ja palkintoina, koulutuksina, opintomatkoina sekä kongressien ja messujen osallistumis- ja muina maksuina. Lisäksi tiedejulkaisuista saatavilla käyttökorvauksilla rahoitettiin liiton tutkimus-, neuvonta- ja asiantuntijapalvelut, kansainvälinen toiminta sekä jäsenistön näkyvyyden edistäminen. Noin 2/3 apurahoista myönnettiin digihankkeisiin aiempien vuosien tapaan. Liitto olikin käyttäjälle maksuttoman ja välittömästi avoimen julkaisemisen johtava rahoittaja.

Varojen käyttöä edistettiin jakamalla julkaisutoiminnan yleisavustuksia, perustamalla uusi palkinto, laajentamalla kirjallisuuden näkyvyyttä ja Facebook-viestintää sekä käynnistämällä tutkimustoimintaa. Hallitus jatkoi maltillista sijoitustoimintaa käyttämättä jääneiden varojen arvon säilyttämiseksi.

Jäsenmaksuja kertyi 9110 € (7675 € vuonna 2021).

Tilikauden alijäämä oli -7946,23 € (vuonna 2021 ylijäämää 9050,38 €).

Aalto Arts Books / Aalto-yliopisto	Opetuksen ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus
Aikuiskasvatuksen tutkimusseura	50 Ortodoksisten Pappien Liitto
AllegraLab Helsinki	Pohjois-Suomen Maantieteellinen Seura
Alue- ja ympäristötutkimuksen seura	Poliittisen talouden tutkimuksen seura
Aue-säätiö	Porthan-Seura
Dendrologian Seura – Dendrologiska Sällskapet	Prologos
Diakonian tutkimuksen seura	Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys
Donner-instituutti	Redescriptions
Edistyksellinen tiedeliitto	Sigillum
10 Eetos	Siirtolaisuusinstituuttisäätiö
Ekonomiska Samfundet i Finland	Skepsis
Elintarviketieteiden Seura	60 Societas pro Fauna et Flora Fennica
Ethnos	Sosiaalipoliittinen yhdistys
ETMU	Sosiaalilääketieteen yhdistys
Eurooppalaisen filosofian seura	Sosiaalityön tutkimuksen seura
Finska läkaresällskapet	Sukupuolentutkimuksen Seura
Gaudeamus	Suomalainen Lakimiesyhdistys
Haaga-Helia-ammattikorkeakoulu	Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Hallinnon tutkimuksen seura	Suomalainen Teologinen Kirjallisuusseura
20 Helsinki University Press	Suomalais-Kiinalainen Kasvitieteen Säätiö
Historian Ystävain Liitto	Suomalais-Ugrilainen Seura
Historiska föreningen	70 Suomalaisen Kirjallisuuden Seura
Hämeen ammattikorkeakoulu / HAMK Unlimited	Suomen Antropologinen Seura
Informaatiotutkimuksen yhdistys	Suomen Arkeologinen Seura
Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itla	Suomen Ateenan-instituutin säätiö
Kalevalaseura	Suomen Biologian Seura Vanamo
Kansainvälisten suhteiden tutkimuksen seura	Suomen Bysantin tutkimuksen seura
Kansallisgalleria	Suomen Eksegeettinen Seura
Kansanvalistusseura	Suomen elokuvatutkimuksen seura
30 Karjalan teologinen seura	Suomen eläinlääkäriliitto
Karl Marx -seura	Suomen eläin- ja kasvitieteen julkaisutoimikunta
Kasvinsuojeluseura	80 Suomen Estetiikan Seura
Kasvun ja vanhenemisen tutkijat	Suomen etnomusikologinen seura
Kehitysvammaliitto	Suomen Filosofinen Yhdistys
Kela	Suomen Geologinen Seura
Kirjallisuudentutkijain seura	Suomen Hammaslääkäriliitto
Klassillis-filologinen yhdistys	Suomen Hammaslääkäriseura Apollonia
Kotikielen Seura	Suomen Historiallinen Seura
Kotimaisten kielten keskus	Suomen Itämainen Seura
40 Kulttuurintutkimuksen seura	Suomen kansainvälisoikeudellinen seura
Kulttuuripolitiikan tutkimuksen seura	Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura
Kuntoutussäätiö	90 Suomen kasvatuksen ja koulutuksen hist seura
Kustannus Oy Duodecim	Suomen Kasvatustieteellinen Seura
Liikuntatieteellinen seura	Suomen keskiajan arkeologian seura
Luonnonfilosofian seura	Suomen Kielen Seura
Lähihistorian tutkimuksen seura	Suomen kielitieteellinen yhdistys
Media- ja viestintätieteellinen seura Mevi	Suomen kirkkohistoriallinen seura
Nuorisotutkimusseura	Suomen Lääketieteen Historian Seura

Suomen Lääkäriliitto
Suomen Maataloustieteellinen Seura
Suomen Maantieteellinen Seura
100 Suomen Merihistoriallinen Yhdistys
Suomen Metsätieteellinen Seura
Suomen Muinaismuistoyhdistys
Suomen Musiikkitieteellinen Seura
Suomen patristinen seura
Suomen Psykologinen Seura
Suomen Queer-tutkimuksen Seura
Suomen Rauhantutkimusyhdistys
Suomen Sammaseura
Suomen Seksologinen Seura
110 Suomen Sieniseura
Suomen sosiaalipedagoginen seura
Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA
Suomen Sukututkimusseura
Suomen Tiedeseura / Finska Vetenskap-Societeten
Suomen Tieteellinen Kirjastoseura
Suomen tieteen- ja teknologiantutkimuksen seura
Suomen tilastoseura
Suomen Tribologiayhdistys
Suomen urheiluhistoriallinen seura
120 Suomen ympäristöoikeustieteen seura
Suoseura
Svenska litteratursällskapet i Finland
Taidehistorian Seura
Taideyliopisto
Tampere University Press
Tekniikan Historian Seura
Teologinen Julkaisuseura
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Therapeia-säätiö
130 Tulevaisuuden Tutkimuksen Seura
Turun Historiallinen Yhdistys
Tutkijaliitto
Työelämän tutkimusyhdistys
Työterveyslaitos
Työväen historian ja perinteen tutkimuksen seura
Työväenperinne
Tähtitieteellinen yhdistys Ursa
Uusfilologinen yhdistys
Valtiotieteellinen yhdistys
140 Vastapaino Kustannusosakeyhtiö
Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimuksen seura
Viipurin Suomalainen Kirjallisuusseura
Väestöntutkimuslaitos
The Westermarck Society
Yhdyskuntasuunnittelun Seura
Ålands fredsinstitut

